

ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC NGOẠI NGỮ TRONG CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI

Nguyễn Thu Hạnh, Hoàng Quốc Khánh

Học viện Khoa học Quân sự, Trường Đại học Giao thông và Vận tải

Tóm tắt: Bài viết này đề xuất một số giải pháp nhằm đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ trong các nhà trường quân đội. Trước hết, bài viết trình bày tổng quan về đánh giá năng lực ngoại ngữ của người học tại các nhà trường quân đội. Các vấn đề liên quan đến tác động ngược và tính phù hợp của kiểm tra và đánh giá năng lực ngoại ngữ, bao gồm cả tiếng Anh, những thành công hay thất bại của việc thực thi phương pháp kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ trong các nhà trường quân đội cũng sẽ được đề cập. Bài viết kết thúc với một số gợi ý để cải thiện quá trình kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ trong các nhà trường quân đội.

Từ khóa: Đánh giá, kiểm tra, năng lực ngoại ngữ, nhà trường quân đội.

Nhận bài ngày 15.8.2020; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 20.9.2020

Liên hệ tác giả: Nguyễn Thu Hạnh; Email: nguyenthuhanh09@gmail.com

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trước những yêu cầu đổi mới nhằm nâng cao chất lượng giáo dục trong điều kiện toàn cầu hóa, mở rộng giao lưu và hội nhập kinh tế quốc tế, an ninh và quốc phòng, ngoại ngữ, đặc biệt là tiếng Anh, trở thành một phương tiện đặc biệt quan trọng và không thể thiếu trong việc đào tạo và bồi dưỡng nguồn nhân lực cho sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước và sự nghiệp xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại.

Nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục theo định hướng phát triển năng lực, đáp ứng nhu cầu xã hội theo tinh thần Nghị quyết số 29-NQ/TW của Hội nghị lần thứ 8 Ban chấp hành Trung ương khóa XI và yêu cầu hội nhập quốc tế về kinh tế và an ninh quốc phòng, và thực hiện Chỉ thị số 89/CT-BQP ngày 09/11/2016 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về một số nhiệm vụ cấp bách nâng cao chất lượng dạy và học ngoại ngữ trong các nhà trường quân đội, khối các nhà trường quân đội đã và đang thực hiện bước chuyển mình từ chương trình đào tạo ngoại ngữ tiếp cận nội dung sang tiếp cận năng lực người học, nghĩa là từ việc quan tâm đến người học được học cái gì đến việc quan tâm người học vận dụng được gì qua việc học tập này. Có thể khẳng định việc đào tạo, nâng cao năng lực ngoại ngữ, đặc biệt là tiếng Anh cho học viên tại các nhà trường quân đội đang được coi là một trong những ưu tiên hàng đầu.

Tuy nhiên, trước bối cảnh đổi mới giáo dục, điều kiện thực tế và thực tiễn hoạt động đổi mới đào tạo theo định hướng phát triển năng lực ngoại ngữ cho học viên còn nhiều bất cập cần khắc phục, thể hiện trong tất cả các yếu tố của quá trình đào tạo ngoại ngữ, bao gồm mục tiêu, chương trình, nội dung, phương pháp, phương tiện, hình thức tổ chức dạy học, kiểm tra, đánh giá, ... (Bộ Quốc phòng, 2016; Bùi Sơn Hà, 2016; Nguyễn Thu Hạnh, 2017). Chính vì vậy, đổi mới đồng bộ phương pháp kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ theo khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam, phù hợp với đặc thù hoạt động quân sự là một chủ trương đúng đắn và là yêu cầu cần thiết đối với các nhà trường quân đội trong quá trình chuyển đổi sang mô hình đào tạo theo năng lực hiện nay.

2. NỘI DUNG

2.1. Khái quát về kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ

Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam khóa XI đã chỉ rõ: “Đổi mới căn bản hình thức và phương pháp thi, kiểm tra và đánh giá kết quả giáo dục, đào tạo, bảo đảm trung thực, khách quan, ... theo hướng chú trọng năng lực phân tích, sáng tạo, tự cập nhật, đổi mới kiến thức; đạo đức nghề nghiệp; năng lực nghiên cứu và ứng dụng khoa học và công nghệ; năng lực thực hành, năng lực tổ chức và thích nghi với môi trường làm việc”. Trong dạy và học ngoại ngữ, năng lực của người học được đánh giá và năng lực ở đây chính là việc huy động các kiến thức, khả năng cần nắm vững. Đánh giá năng lực ngoại ngữ của học viên được xem là quá trình thu thập, chỉnh lí, xử lí thông tin một cách hệ thống những kết quả học tập ngoại ngữ ở các giai đoạn khác nhau đối chiếu với mục tiêu dạy học ngoại ngữ ở từng giai đoạn và đối chiếu với chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo (Fulcher và Davidson, 2007; Trung tâm nghiên cứu Tâm lý và Giáo dục học, 2014). Quá trình kiểm tra này được cho rằng nhằm để đánh giá sự tiến bộ của học viên trong từng giai đoạn, đánh giá mức độ đạt chuẩn đầu ra của học viên và cuối cùng là đánh giá chất lượng của quá trình dạy học (Nguyễn Thành Nhân, 2014, Nitko & Brookhart, 2007, Davies and Pearse, 2000). Theo Richards và Rodgers (1968), chức năng thiết yếu của kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ là biến năng lực ngoại ngữ thành yếu tố chính của việc dạy và học, giúp cho học viên hiểu rằng học không chỉ để đạt điểm tốt mà còn phải tự chủ hơn trong sử dụng ngôn ngữ. Do đó, đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập bao gồm năng lực ngoại ngữ là một định hướng đúng đắn và là một việc làm cần thiết để nâng cao chất lượng đào tạo ngoại ngữ trong giai đoạn tới. Thực chất thì không có mâu thuẫn giữa đánh giá năng lực và đánh giá kiến thức, kĩ năng nhưng đánh giá năng lực được coi là bước phát triển cao hơn. Để đánh giá học viên có năng lực ngoại ngữ ở một mức độ nào đó, phải tạo cơ hội cho học viên được giải quyết vấn đề trong tình huống mang tính thực tiễn. Như vậy, học viên vừa phải vận dụng những kiến thức, kĩ năng đã được học ở nhà trường, vừa sử dụng những kinh nghiệm của bản thân tích lũy được từ những trải nghiệm bên ngoài nhà trường (gia đình, cộng đồng và xã hội) để giải quyết các vấn đề thực tiễn và tác vụ được giao. Như vậy, thông qua việc hoàn thành một tác vụ trong bối cảnh thực, chúng ta có thể đồng thời đánh giá được cả khả năng nhận thức, kĩ năng thực hiện và những giá trị, tình cảm của người học. Mặt khác, đánh giá năng lực không hoàn toàn phải dựa vào chương trình giáo

dục của từng môn học như đánh giá kiến thức, kỹ năng, bởi năng lực là tổng hòa, kết tinh kiến thức, kỹ năng, thái độ, tình cảm, giá trị, chuẩn mực đạo đức,...

2.2. Thực trạng việc kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ hiện nay tại các nhà trường quân đội

Trước đây, khi mục tiêu giáo dục ngoại ngữ nghiêng về truyền thụ kiến thức càng nhiều càng tốt thì kiểm tra đánh giá thường được sử dụng để so sánh kiến thức, kỹ năng, thái độ của người học với mục tiêu của chương trình theo chuẩn kiến thức, kỹ năng cần đạt (Trịnh Huyền, 2019). Cụ thể với môn tiếng Anh, giảng viên (người đánh giá) chủ yếu thu thập thông tin và kết luận về mức độ học viên ghi nhớ và tái hiện các kiến thức về ngữ âm, từ vựng, ngữ pháp, về mức độ học viên thể hiện kỹ năng đọc hiểu, nghe hiểu, kỹ năng nói và viết trong một số chủ điểm nhất định, được quy định trong nội dung giảng dạy (Nguyễn Thị Biên, 2016; Nguyễn Thu Hạnh, 2017; Vũ Xuân Hào, 2017). Phương pháp kiểm tra, đánh giá chủ yếu là các bài kiểm tra định kỳ dưới hình thức viết hoặc vấn đáp và mới chỉ tập trung vào việc giảng viên đánh giá học viên, ít tạo điều kiện cho học viên đánh giá lẫn nhau. Chính vì vậy việc kiểm tra, đánh giá chưa có tác dụng mạnh mẽ kích thích, khích lệ học viên trong học tập ngoại ngữ cũng như chưa đánh giá được trình độ tư duy, khả năng phát triển trí tuệ, năng lực vận dụng kiến thức, kỹ năng ngôn ngữ của học viên. Ngoài ra, sau mỗi bài kiểm tra/ kỳ thi, giảng viên thường chỉ quan tâm đến điểm số của học viên để lên bảng điểm, xếp loại, đánh giá, chứ không nghĩ rằng cần phân tích đánh giá chất lượng các đề kiểm tra/thi để rút kinh nghiệm,... đồng thời xem xét chúng giúp phát hiện những thiếu hụt gì ở học viên, để điều chỉnh hoạt động dạy và học. Điểm yếu khác trong kiểm tra, đánh giá hiện tại là đánh giá (chấm điểm) mà không có sự phản hồi cho học viên. Giảng viên chấm bài kiểm tra, thường chỉ cho điểm hoặc chỉ phê “sai”, “làm lại” chứ chưa giải thích được rõ cho học viên biết tại sao sai, sai như thế nào. Một số giảng viên chấm bài đã có sự phản hồi nhưng phản hồi không đủ hoặc phản hồi tiêu cực như phê “làm ẩu”, “không hiểu bài”,... làm học viên mất niềm tin, không có động lực để sửa lỗi. Tóm lại, việc kiểm tra, đánh giá mới chỉ dừng lại ở việc chú trọng mục tiêu kiến thức, phương pháp kiểm tra, đánh giá nghèo nàn, thiếu thực tiễn, và mang tính áp đặt, giảm khả năng sáng tạo của học viên (Nguyễn Thu Hạnh, 2017; Vũ Xuân Hào, 2017; Tiến Trường, 2019).

Hiện nay, khi mục tiêu giảng dạy ngoại ngữ chuyển sang đào tạo và bồi dưỡng năng lực ngoại ngữ cho học viên thì việc thi, kiểm tra, đánh giá kết quả học ngoại ngữ đang đổi mới cả nội dung và phương pháp kiểm tra, đánh giá. Thay vì chỉ đánh giá kiến thức, kỹ năng mà học viên nắm được, giảng viên còn phải theo dõi và khích lệ quá trình hình thành và phát triển năng lực ngôn ngữ của học viên; kết hợp chặt chẽ kết quả đánh giá thường xuyên và định kỳ của giảng viên với việc tự đánh giá của học viên, đánh giá của nhà trường và đánh giá của xã hội (Trần Hữu Phúc, 2018, Tiến Trường, 2019). Cụ thể với môn tiếng Anh, giảng viên thu thập thông tin và đưa ra nhận định về mức độ học viên ghi nhớ, tái hiện và vận dụng các hiểu biết chung, các kiến thức về ngữ âm, từ vựng, ngữ pháp để hiểu, phân tích, đánh giá và phản biện các nội dung đọc và nghe, tương tác nói và viết về các chủ điểm tương tự như nội dung giảng dạy nhưng gắn liền với thực tế và bản thân người học. Phương pháp kiểm

tra, đánh giá cũng đa dạng, từ đánh giá qua bài kiểm tra đến các hình thức đánh giá phi-kiểm tra như quan sát, phát vấn, hồ sơ học tập, dự án học tập,...

Nhìn chung, kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ đáp ứng chuẩn đầu ra theo tiêu chí khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam, phù hợp với đặc thù hoạt động quân sự đòi hỏi giảng viên chuyên trọng tâm từ kiểm tra trí nhớ máy móc của học viên về các kiến thức ngôn ngữ riêng lẻ về ngữ âm, từ vựng, ngữ pháp hay các kỹ năng độc lập nghe, nói, đọc, viết sang kiểm tra, đánh giá năng lực giao tiếp, vận dụng các kiến thức ngôn ngữ trong các tình huống giao tiếp cụ thể trong cuộc sống và công việc. Như vậy, nội dung học tập ngoại ngữ sẽ có tính tình huống, tính bối cảnh và tính thực tiễn cao hơn.

2.3. Một số biện pháp đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ

Để thực hiện có hiệu quả hoạt động đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ của học viên hướng tới chuẩn đầu ra theo khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam, chúng ta cần thực hiện đồng bộ các giải pháp sau:

a) Nhận thức đúng về vai trò và tầm quan trọng của kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ

Việc nhận thức đúng về vai trò và tầm quan trọng của kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ sẽ giúp cho công tác tổ chức kiểm tra, đánh giá đi đúng hướng. Nếu mục đích kiểm tra, đánh giá chỉ là đo lường kiến thức ngoại ngữ học viên thu nhận được thì sử dụng các phương pháp truyền thống như tự luận, trắc nghiệm. Nếu mục đích kiểm tra, đánh giá là đo lường năng lực, kỹ năng ngoại ngữ của học viên thì sử dụng phương pháp thực hành. Từ đó sẽ giúp thu hẹp khoảng cách giữa kiến thức học viên học được trong trường với những điều đang diễn ra trong cuộc sống (Nguyễn Thanh Sơn, 2015). Đổi mới kiểm tra, đánh giá sẽ là động lực thúc đẩy các quá trình khác như đổi mới phương pháp dạy học, đổi mới cách thức tổ chức hoạt động dạy học, đổi mới quản lý... (Nguyễn Thành Nhân, 2014). Nếu thực hiện được việc kiểm tra, đánh giá hướng vào đánh giá quá trình, giúp phát triển năng lực người học, thì lúc đó quá trình dạy học trở nên tích cực hơn rất nhiều. Quá trình đó sẽ nhắm đến mục tiêu xa hơn, đó là nuôi dưỡng hứng thú học tập, tạo sự tự giác trong học tập và quan trọng hơn là gieo vào lòng học viên sự tự tin về năng lực ngoại ngữ của bản thân. Ngoài ra, mục đích kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ cần được xác định là nhằm nâng cao chất lượng hoạt động học tập của học viên. Tức là thông qua kiểm tra, đánh giá sẽ giúp giảng viên điều chỉnh hoạt động giảng dạy và giúp học viên điều chỉnh hoạt động học tập. Công tác kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ cần được xác định trong tổng thể quá trình quản lý hoạt động đào tạo của cơ sở đào tạo. Nghĩa là đổi mới kiểm tra, đánh giá phải gắn liền với việc đổi mới các mặt hoạt động khác như đổi mới chương trình đào tạo, phương pháp giảng dạy của giảng viên, phương pháp học của học viên.

b) Cải tiến chất lượng công tác tiến hành kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ

Để đảm bảo chất lượng kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ của học viên thì cần phải thường xuyên tổ chức tập huấn, bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên. Đảm bảo đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên nắm được mục đích, nội dung, phương pháp tiến hành kiểm tra, đánh giá theo năng lực.

Ngoài ra, đề thi, kiểm tra phải được xây dựng theo đúng quy trình, đáp ứng yêu cầu của kiểm tra, đánh giá theo năng lực. Công tác kiểm tra, đánh giá phải được tổ chức chặt chẽ, nghiêm túc, đúng quy chế ở tất cả các khâu kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ; thực hiện tốt công tác ra đề, coi, chấm và nhận xét, đánh giá học viên trong việc thi và kiểm tra; đảm bảo thực chất, khách quan, trung thực, công bằng, đánh giá đúng năng lực ngoại ngữ và sự tiến bộ của học viên. Cụ thể, đề kiểm tra bao gồm các câu hỏi, bài tập (tự luận hoặc/và trắc nghiệm) theo 4 mức độ yêu cầu sau:

- + Nhận biết: yêu cầu học viên phải nhắc lại hoặc mô tả đúng kiến thức, kỹ năng đã học;
- + Thông hiểu: yêu cầu học viên phải diễn đạt đúng kiến thức hoặc mô tả đúng kỹ năng đã học bằng ngôn ngữ theo cách của riêng mình, có thể thêm các hoạt động phân tích, giải thích, so sánh, áp dụng trực tiếp (làm theo mẫu) kiến thức, kỹ năng đã biết để giải quyết các tình huống, vấn đề trong học tập;
- + Vận dụng: yêu cầu học viên phải kết nối và sắp xếp lại các kiến thức, kỹ năng đã học để giải quyết thành công tình huống, vấn đề trong tự tình huống, vấn đề đã học;
- + Vận dụng cao: yêu cầu học viên vận dụng được các kiến thức, kỹ năng để giải quyết các tình huống, vấn đề mới, không giống với những tình huống, vấn đề đã được hướng dẫn; đưa ra những phản hồi hợp lý trước một tình huống, vấn đề mới trong học tập hoặc trong cuộc sống.

Quá trình đánh giá cần đảm bảo các nguyên tắc sau:

- + Đánh giá phải khách quan: trong mọi trường hợp giảng viên không được để tình cảm cá nhân xen vào quá trình đánh giá mà phải dựa vào kết quả học tập của học viên;
- + Đánh giá phải dựa vào mục tiêu dạy học: dạy học nhằm mục tiêu gì thì khi đánh giá giảng viên phải dựa vào mục tiêu đề ra ban đầu đó;
- + Đánh giá phải toàn diện: đánh giá không chỉ chú trọng vào kiến thức thu được của học viên mà cần cả về kỹ năng, thái độ, tư duy phân tích đánh giá, phản biện...
- + Đánh giá phải thường xuyên và có kế hoạch: kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo đều có quá trình vận động và phát triển không ngừng, cho nên kết quả đánh giá chỉ có giá trị thực sự ngay trong thời điểm đánh giá. Do đó đánh giá chính xác phải được thực hiện thường xuyên và có kế hoạch trong quá trình dạy học;
- + Đánh giá phải nhằm cải tiến phương pháp giảng dạy, hoàn chỉnh chương trình đào tạo: qua các kỳ kiểm tra giảng viên cũng như các cơ quan quản lý giáo dục tìm hiểu nguyên nhân đưa đến kết quả, vạch ra những ưu nhược điểm để tiếp tục phát huy, cải tiến phương pháp giảng dạy, cập nhật chương trình đào tạo cho phù hợp mục tiêu đào tạo của đơn vị.

c) Đa dạng hóa các hình thức kiểm tra, đánh giá

Đổi mới kiểm tra, đánh giá theo hướng chú trọng đánh giá năng lực ngoại ngữ của học viên và chú trọng kiểm tra, đánh giá quá trình, cụ thể đánh giá trên lớp; đánh giá bằng hồ sơ; đánh giá bằng nhận xét; tăng cường hình thức đánh giá thông qua sản phẩm dự án, bài thuyết

trình; kết hợp kết quả đánh giá trong quá trình dạy học và đánh giá tổng kết cuối kỳ, cuối năm học.

Các hình thức kiểm tra, đánh giá đều hướng tới phát triển năng lực ngoại ngữ của học viên; coi trọng đánh giá để giúp đỡ học viên về phương pháp học tập, động viên sự cố gắng, hứng thú học tập của các em trong quá trình dạy học. Việc kiểm tra, đánh giá không chỉ là việc xem học viên học được cái gì mà quan trọng hơn là biết học viên học như thế nào, có biết vận dụng kiến thức ngôn ngữ đã học vào thực tế không.

Chủ động kết hợp một cách hợp lý, phù hợp giữa hình thức trắc nghiệm tự luận với trắc nghiệm khách quan, giữa kiểm tra lý thuyết và kiểm tra thực hành ngôn ngữ trong các bài kiểm tra. Tiếp tục nâng cao yêu cầu vận dụng kiến thức liên môn vào thực tiễn; tăng cường ra câu hỏi, bài tập kiểm tra theo định hướng phát triển năng lực ngoại ngữ gắn với các vấn đề thời sự để học viên được bày tỏ quan điểm của mình về các vấn đề kinh tế, chính trị, xã hội, và an ninh quốc phòng. Việc cho điểm có thể kết hợp giữa đánh giá kết quả bài làm với theo dõi sự cố gắng, tiến bộ của học viên trong suốt quá trình học. Chú ý hướng dẫn học viên đánh giá lẫn nhau và biết tự đánh giá năng lực ngoại ngữ bản thân.

Có thể chọn lựa và kết hợp các loại hình kiểm tra đánh giá năng lực ngoại ngữ dưới đây:

- + Kiểm tra đánh giá tổng kết (*summative assessment*) và kiểm tra đánh giá quá trình phục vụ học tập (*formative assessment*)
- + Kiểm tra đánh giá thường xuyên (*continuous*) và kiểm tra định kỳ (*periodic/fixe-point*)
- + Kiểm tra đánh giá bằng các hình thức trực tiếp (*direct*) và gián tiếp (*indirect*)
- + Kiểm tra đánh giá thông qua việc trình diễn/thể hiện kỹ năng, năng lực ngoại ngữ (*performance assessment*) và kiểm tra đánh giá kiến thức ngôn ngữ (*knowledge assessment*)
- + Kiểm tra đánh giá theo điểm số (*rating*) hay theo bảng kiểm (*checklist*) các hành vi, biểu hiện
- + Kiểm tra đánh giá được thiết kế và thực hiện bởi giáo viên (*teacher assessment*) hay bởi học sinh (*self-/peer-assessment*)

d) Tuân thủ các bước tiến hành kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ

Một bài kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ của học viên được xây dựng theo 3 bước sau:

+ Xác định các mục tiêu cần đạt được sau khi kết thúc học phần hay khóa học ngoại ngữ. Các mục tiêu này phải phù hợp với chuẩn đầu ra đã xác định. Bên cạnh việc xác định mục tiêu hướng đến hoàn thiện kiến thức, kỹ năng ngoại ngữ, bài kiểm tra, đánh giá năng lực cần phải đánh giá được năng lực giải quyết vấn đề, tư duy phê phán, tư duy sáng tạo, kỹ năng hợp tác,... của học viên.

+ Xác định nhiệm vụ cần thực hiện là quá trình thiết kế các bài tập để đánh giá năng lực vận dụng kiến thức ngoại ngữ, kỹ năng ngôn ngữ vào giải quyết những vấn đề trong thực tế.

+ Xây dựng các tiêu chí đánh giá là các chỉ số giúp cho việc xác định năng lực ngoại

ngữ của học viên. Giảng viên sẽ dùng các tiêu chí này để đánh giá học viên đã hoàn thành nhiệm vụ (đáp ứng chuẩn đầu ra) ở mức nào.

Trong dạy học ngoại ngữ, đánh giá kết quả học tập theo định hướng phát triển năng lực được thực hiện qua việc đánh giá học viên trong các hoạt động giao tiếp bằng ngoại ngữ thể hiện ở khả năng hội thoại, khả năng hiểu được những gì nghe, đọc hay nhìn thấy và khả năng trình bày ý tưởng hoặc thông tin. Để đánh giá được điều đó, cần đổi mới mục tiêu đánh giá là năng lực đầu ra tích hợp năng lực sử dụng ngoại ngữ và năng lực chung, năng lực nghề nghiệp, các kỹ năng mềm,... áp dụng phối hợp các phương pháp kỹ thuật đánh giá truyền thống thông qua các bài kiểm tra hoặc bài thi trên giấy và các phương pháp đánh giá xác thực như: đánh giá thực hiện nhiệm vụ, đánh giá qua hồ sơ học tập, đánh giá qua trao đổi giữa giảng viên và học viên, học viên tự đánh giá...

Tóm lại, đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ là một yêu cầu cấp thiết để nâng cao chất lượng đào tạo ngoại ngữ đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của xã hội nói chung và quân đội nói riêng. Đây cũng là vấn đề phức tạp, đòi hỏi tất cả các chủ thể liên quan (cán bộ quản lý, giảng viên, học viên) phải được bồi dưỡng để nâng cao nhận thức, năng lực chuyên môn nghiệp vụ và năng lực triển khai thực hiện đáp ứng với yêu cầu mới.

3. KẾT LUẬN

Đổi mới đồng bộ phương pháp kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ là yêu cầu cần thiết trong đổi mới đào tạo hiện nay tại các học viện, nhà trường trong quân đội. Dạy học và kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ cần hướng tới phát triển cả những năng lực ngoại ngữ chung, năng lực ngoại ngữ chuyên biệt thông qua sử dụng hợp lý các phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá truyền thống và hiện đại được trình bày ở trên.

Đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ theo chuẩn đầu ra kỳ vọng theo khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam, phù hợp với đặc thù hoạt động quân sự chỉ đạt được kết quả cao khi các chủ thể tham gia vào các quá trình này có sự đổi mới, hoàn thiện nhận thức về quan niệm năng lực người học, triết lý dạy học và kiểm tra, đánh giá theo định hướng hình thành và phát triển năng lực và áp dụng hợp lý các phương pháp dạy học, kiểm tra, đánh giá kết quả học tập ngoại ngữ của học viên.

Đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá năng lực ngoại ngữ đáp ứng chuẩn đầu ra hiện nay đòi hỏi phải sử dụng đa dạng nhiều phương pháp, kỹ thuật kiểm tra, đánh giá thuộc cả hai nhóm truyền thống và hiện đại để học viên thể hiện được năng lực ngôn ngữ của mình, cung cấp những minh chứng xác thực, đầy đủ, khách quan và kịp thời nhất về khả năng của mình trên cơ sở mục đích và mục tiêu dạy học, kiểm tra, đánh giá đã xác định. Mỗi phương pháp, kỹ thuật kiểm tra, đánh giá đều có ưu, nhược điểm, không có phương pháp nào là hoàn hảo, tối ưu. Vì vậy, việc hiểu, lựa chọn, sử dụng kết hợp giữa các phương pháp kiểm tra, đánh giá để phát huy ưu điểm, khắc phục hạn chế của mỗi phương pháp là cần thiết.

Dẫu chặng đường vẫn còn nhiều khó khăn, nhưng với quyết tâm dạy tốt, học tốt, đáp ứng mục tiêu đào tạo ngoại ngữ hiện nay, tất cả chúng ta cần không ngừng học hỏi, tiếp tục quán triệt, xây dựng kế hoạch và thực hiện nghiêm túc Chỉ thị số 89/CT-BQP để thành công

trong dạy học và kiểm tra đánh giá học viên theo hướng phát triển năng lực ngoại ngữ hướng tới chuẩn đầu ra theo khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam và phù hợp với đặc thù hoạt động quân sự hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI (2013), Nghị quyết số 29-NQ/TW Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, Hà Nội.
2. Nguyễn Thị Biên (2016), *Giải pháp nâng cao hứng thú của người học đối với môn Văn hóa Anh-Mỹ tại Học viện Khoa học Quân sự*, Nghiên cứu Khoa học, Học viện Khoa học Quân sự.
3. Bộ Quốc phòng, (2016), Chỉ thị số 89/CT-BQP ngày 09/11/2016 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về một số nhiệm vụ cấp bách nâng cao chất lượng dạy và học ngoại ngữ trong các nhà trường quân đội, Hà Nội.
4. Bùi Sơn Hà, (2016), *Mấy vấn đề rút ra qua thi điểm giảng dạy bằng tiếng Anh ở Trường Sĩ quan Thông tin*, Truy nhập ngày 2/12/2016 trên trang <http://tapchiqptd.vn>.
5. Nguyễn Thu Hạnh (2017), *Đổi mới phương pháp giảng dạy ngoại ngữ theo định hướng phát triển năng lực trong các nhà trường quân đội*, *Tạp chí Khoa học ngoại ngữ quân sự*, Số 9, tr.72-79.
6. Vũ Xuân Hào (2017), *Nâng cao trình độ tiếng Anh của đội ngũ cán bộ, giảng viên ở Trường Sĩ lực quân 1*, Truy nhập ngày 15/7/2019 trên trang <http://sqlq1.edu.vn>.
7. Nguyễn Thành Nhân (2014), *Đánh giá kết quả học tập môn học theo định hướng phát triển năng lực sinh viên: lý thuyết, thực tiễn và mô hình đổi mới*, Nxb. Đại học Quốc gia TP. HCM.
8. Trần Hữu Phúc (2018), *Nâng cao chất lượng dạy và học ngoại ngữ trong các nhà trường Quân đội*, *Tạp chí Quốc phòng Toàn dân*.

IMPROVING THE METHODS OF ASSESSING THE CADETS' FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE AT MILITARY SCHOOLS

Abstract: *This paper aims to present an overview of assessment of cadets' language competence at military universities. The issues concerning the washback effects and the validity of language tests, and the success or failure of this assessment process are examined in the subsequent section. The paper ends with several suggestions to improve the process of language testing and assessment of the cadets' language competence at these universities.*

Keywords: *Assessment, military universities, language competence, testing.*